

FLORIDAI

BAJTÁRSI HIRADÓ

v.B. TAMÁSKA

IIV. évfolyam 3. szám - 1996.

vitéz Baranchi Tamáska Endre

1996-1996

1996-1996

SARASOTA IS ÜNNEPELT.

Két igen nevezetes évforduló van ez évben s ahol magyarok élnek szer-
te a nagy világban ezeket az eseményeket meg kellett ünnepelni.- A 15
milliós magyarság, amelyből a megcsönkített hazában csak 10 millió él,
szét van szórva az egész világpn, vagy pedig erőszakosan tákolt határok
választják el többi magyar testvéreitől.

A magyar nép eddig életeros volt, mert annyi megpróbáltatás után még
ma is él a Kárpátmedencében. Bár az I. és a II. Trianon szétszabdalta
ezer éves országunkat, de ahol magyar él, mint a hamu alatt a parázs,-
nem szűnt meg melegíteni és ha jön egy kedvező szél, ezek a parázsok
újra életre kelhetnek és lobogó tűzze változhatnak.

Ezt akarja megakadályozni a Kárpát medencében körülöttünk élő törpe
népek- 1000 vagy 2.000 évet hazudnak ma már össze, hogy így az elorozott
területekre " ősi jogukat" bizonyithassák. A hiszekegy Nyugat ezekenek
hisz, mert a tudatlan politikusok is ezt szajkózzák.

1996, november 15.-én a sarasotai és környékbeli magyarok is ünnepel-
tek.- A Sarasotai KOSSUTH KLUB vezetősége vette kezébe az irányítást és
kötelességének tartotta, hogy ezt a kettős magyar eseményt méltóképpen meg-
ünnepelje.

Még márciusban elkezdtek a tervezést, majd a szervezést, ami aztán

v. Kőrösi Z.

MAGYARORSZÁG : 100 : HUNGARY

v.B. TAMÁSKA

1996

november hónapban meghozhatta az eredményt.

Sajnos, - nekünk nem volt olyan bőkezű mecénásunk, mint a washingtoniaknak. Ott Mrs. Betty Knight Scripps \$ 400.000-t adományozott az ünnepségek megrendezésére. Nekünk magunknak kellett a rendezéssel megbirkózni. A szorgalmas és eredményes munka mégis sikerre vezetett, mert egy előkelő helyen, nívós műsorral tudtunk ünnepelni. Az ott megjelent amerikaiak, finnek, németek, lengyelek csak elismeréssel adóztak a rendező bizottságnak. Az ünnepi szónokunk beszédéből pedig "dühében" hallhatták 1100 éves történelmünket. - is. Az idegen származásúak láthatták és hallhatták, hogy a magyar nép milyen katasztrófák-on ment keresztül és mégis meg tudta élni az 1100 évet.

Az 1956-os Magyar Szabadságharc pedig példát mutatott az egész világnak, hogy ahol van bátorság és vitézség, - megha azok csak 12- 17 éves fiatalok is voltak nagyrészből, - a legfélelmetesebb Góliáttal is fel merik venni a küzdelmet. Ez a Szabadságharc okozta az első és komoly sebet a "megdönthetetlen vörös kommunista birodalmon" is.

Sajnos, a magyarok elvéröztek Budapestr utcáin, de Nyugatról segítséget nem kaptak. Nekünk sohasincs igaz segítő barátunk. Igaza volt gróf Széchenyi Istvánnak, amikor azt mondta;

" E - g y e d ű l v a g y u n k ! "

Ennek ellenére mégis él a magyar nemzet és ha otthon újra becsületes, vérünkkel való igaz magyarok fogják újra átvenni a vezetést igazán újra magyar nemzeté válunk, nyugodtan nézhetünk a jövő évszázadok elé.

A Magyarok Istene segítsen ebben minket !-

/1996, okt. 23.-án/

/ csend-ör-szem./

THE MAGYAR SETTLEMENT BY MIHÁLY MUNKÁCSY (1844-1900)

Hungary was for centuries a bridge of sorts between East and West, a transit station between Byzantium and Rome, the last stronghold of Christian Europe against the Turks. This is suggested in the age-old rivalry in Hungarian art between the national and international, the regional and cosmopolitan, folk and urban art. This duality is present in the artistic career of Mihály Munkácsy, probably the most famous Hungarian painter. A self-made artist, who didn't belong to any school, he created a style of his own. His painting "The Magyar Settlement" portrays Prince Árpád's descent into the Carpathian Basin.

A TÖRVÉNY LOVAGJAI

.....

/ II. rész- -folytatás ./

Tizenkét éves voltam, mikor ismét egy kis alföldi faluba költözünk. Nagy élmény volt a főváros korlátozásai után a vidéki élet. Boldogan jártam be a mezőket, játszottam az állatokkal, bámultam a magas kéményű, füstöt okádó cseplőgépet, amint felbőgött mikor a kévét berakták a mellette sürgölködő legények, lányok. Hamar összebarátkoztam hasonló korú fiúkkal s vígan élveztük a falu szabadságát. Izgalmas kalandot keresve, egy nap elhatároztuk, hogy egy este elmegyünk az öreg Mihály bácsi földjére dinnyét lopni. Ez különösen csábító volt, mert Mihály bácsi minden este kinnt őrizte a gyümölcsösét - milyen nagy hecc is lenne, ha az órra elől lopjuk el a dinnyét. Be is csúsztunk a csósz-kunyhó mögött és zsebke-sünkkel vígan lékeltük a dinnyéket. Nagy csalódásunkra egy sem volt érett. Mint egy igazi indian harcos, felfedezés nélkül kicsúsztunk a dinnyeföldről s másnap már el is felejtettük kalandunkat. Ma sem

tudom, hogy történhetett, de Mihály bácsi felfedezte, hogy mi voltunk a huncut dinnyelével s megfenyegetett, hogy fel fog jelenteni a csendőröknek.

Másnap délután éhesen ballagtam hazafelé a futbalozás után, mikor nagy megdöbbenésemre két szuronyos csendőrt láttam bemenni a házunkba. Kivert a hideg veriték - már szinte láttam magamat, amint a csendőrök visznek a falu szeme előtt, megbilincselve. Egy fa mögött elbújva vártam, hogy feladják a keresést s elmennek. Nem is maradtak sokáig s én végre hazalopakodhattam. Vártam, hogy szüleim felelősségre fognak vonni, de nem szóltak semmit. Végre már nem bírtam a bizonytalanságot safélelemtől béna nyelven kérdeztem, hogy mit akartak a csendőrök a házunkban. "Ó semmi, csak egy hivatalos ügyben jöttek" mondta édesanyám.

Ez az élmény mélyen bennem maradt: a saját tapasztalatomból éreztem, hogy milyen félelmet is jelentett a törvény őreinek még a látása is annak, aki valamit elkövetett. Nem csoda, hogy a bűnözők reszkettek, ha megjelent a csendőr; nem egy egyenruhás embert jelentve, hanem a tisztességnek, rendnek, törvénytiszteletnek megszemélyesítőit.

* * *

Nemes arcú szép magyar ember volt az őrsparancsnok, nyílegyenesen, emelt fővel járt, csak úgy sugárzott belőle a komolyság, tekintély. Soha senki nem hallotta káromkodni, vagy nyersen, kiabálva beszélni. Szüleim hosszú évek óta ismerték s tőlük hallottam, hogy az őrsparancsnok soha, még tréfából sem hazudott - a szava mindig igaz volt mint a törvény melyet szolgált. Egy nap édesanyám átküldött a csendőrsre egy kosár frissen mosott fehérneművel, mert a mi mosónőnk a csendőröknek is mosta a ruháját. Érdekes epizódnak voltam a tanuja. A csendőrök éppen bekisértek egy részegeskedő, a kocsmában duhajkodó legényt. Az őrsparancsnok bevezetésül lekent két óriási pofont a hetyke legénynek, aki egyszerre megváltozott és sírva fakadt mint egy nagy gyerek. Aztán az őrsvezető leültette az asztal mellé s ő is odaült melléje s elkezdett hozzá beszélni, emberi melegséggel, mintha édesapja lett volna. Bízatta, hogy viselkedjen úgy mint egy férfi, felelősségteljesen, hozzon örömet szüleinek s érdemelje ki a falusi társadalom tiszteletét, megbecsülését. A legény hálálkodva, szerényen, tisztelettel köszönt el. Soha többé nem volt baj vele és mindenki által becsült, derék ember lett belőle, aki a honvédségnél maradt katonai szolgálata után, hogy nevelje, vezesse a magyar fiatalságot. A háború után találkoztam vele s elmesélte, hogy tisztességes ember lett belőle, hála az őrsparancsnok pofonjainak és emberszerető apai tanácsainak.

Ilyen volt a magyar csendőr: melegszívű, emberies minden keménysége ellenére, becsületos, egyenes lelkű. Nem csoda, a legkiemelkedőbb derék parasztfiúknak ajánlották fel a katonai szolgálat után, hogy lépjenek be a csendőrségbe. Magukkal hozták a falusi világ tisztaságát, erkölcsiségét, hazájuknak mély szeretét, a törvény tiszteletét.

* * *

Jött a háború s angol hadifogságba estem. Aztán egyszer csak vége lett a sok nyomorúságnak s a győztesek kezdték szabadon engedni a foglyokat. Az elbocsátási ellenőrzésnél egy angol kapitány elé kerültem; a szemem felragyogott amikor kiderült, hogy magyar vagyok. Mintha más gondja nem is lett volna, el kezdett mesélni. "Tudja uram, én a kanadai lovas csendőrség tisztje vagyok, de a háború alatt az angol hadseregbe jelentkeztem. Mi kanadai csendőrök a háború előtt már sokat hallottunk a magyar csendőrsegről s nagy örömmel egy alkalommal belekerültem egy küldöttségbe, mely Magyarországra utazott, hogy a csendőrséget tanulmányozza. Uram, azok a gyönyörű pesti nők, az a csodálatosan szép város - hogy lehet az, hogy a világon soha nem hallunk semmit se hazájáról? Amit tapasztaltunk, az életünk nagy élménye maradt, nem tudtuk elképzelni, hogy az a kis ország milyen magas-nívójú társadalommal rendelkezik, milyen szorgalmasan dolgoznak, milyen kulturáltak, civilizáltak, vendégszeretőek! A csendőrség nívója, szelleme, fegyelmezettsége, szervezettsége szinte megdöbbentő volt! Higyje el uram, nincs a világon még egy olyan csodálatos, kiemelkedő rendészeti szervezet, mint a magyar csendőrség! Ön igazán büszke lehet arra, hogy magyar!"

Végtelenül jól esett ez a nagy dicséret, a győztes hadsereg tisztjének a csodálata, nekem a rongyos hadifogolynak. Mindig büszkén emlékeztem vissza erre az epizódra. Akkor nem is álmodtam még azt, hogy éppen szülőhazámban fogják üldözni, rágalmazni, mocskolni a derék magyar csendőrt csak azért, mert hű volt esküjéhez, mert mindig kötelességét teljesítette. Sajnos, idegen érdekek és célok voltak irányadók. Milyen boldogság lenne, ha újból láthatnám a kakastollas csendőrt, amint ismét feltűnik a magyar tájon, biztonságot, békét, tisztességet, emberiséget sugározva.

Egyszer ennek is el fog jönni az ideje!

* * *

KOCSOR SÁNDOR

... ..

58 év e l m ű l t .

=====

Valóban 58 év múlt el azóta, hogy utóljára ősi közölgünkben, az ungv. megyei Gállocsban lehettem. Boldogok voltak a községben élő jó magyarok, hogy megszábadulhattak a csehszlovák uralom alól.- 1938-at irtunk akkor és a M. Kir, Honvédség és Csendőrség alakulatai virágözönben vonulhattak be az ősi Felvidékünkre.

Mint fiatal tűzertiszt én is kötelességemnek tartottam, hogy Gállocsba is elzerándokoljak, felkeresni az ott élő családtagokat. Három nepos vendégeskedésben kellett résztvennem.

.... Aztán peregték az évek a homokórán. 1944 őszén voltunk, október vége felé. Alakulettommal Szürtén töltöttem egy éjtsz-

kát. Mindkét oldalról bőbőlték az ágyúk. Gállocs éppen a két arcvonal közé esett. Ungvár már a szovjet kezén volt. Izgultam Gállocs sorsáért, hisz ott styámfiai éltek akkor is.

Hajnalban távcsővemmel kerestem a kalvinista templom tornyát. A szívem fájt, hogy nem mehetek oda s aggodás töltött el, hogy hogyan vészelté is át az éjtszakát a község.

..... Megint évek multak.... 1950 november utolsó napján voltunk, amikor a szerelvényünk a szovjet hadifogoly táborból Ung megyében haladt. Csap felé közeledtünk és a marhavagonból kémleltem a látóhatárt, hátha Szürte közelében megpillanthatom Gállocs falu tornyát is.

..... 1956 őszén, miután a szovjet csapatok levertek a magyar Szabadságharcot- én is vándorbotot fogtam, s bizony az utam igen messzire vezetett. Hazápedig régi Hazamba nem jöhöttem, mert a "nevem egy bizonyos névsorban, igen előkelő helyen szerepelt." De levélben újra felvettem a gállocsi rokonokkal a kapcsolatot, Ők pedig csak vártak és vártak rám, nem adták fel a reményt.

1996 októberében jött az első alkalm erre/.Most már nem a szovjet, csak az ukrán igát kellett az ungi magyaroknak viselni.- Vizummal a zsebemben s unokaöcsém segítségével tudtam átmenni Ung megyébe.-

Pali bátyám, aki már 93 éves, igen várt, hisz 58 éve nem látott.

Oktober 6.-án délelőtt Minaj felől gördültünk be a gállocsi Tamáska portára. A család apraja- nagyja kinn várt az udvaron, a kapun belül. Pali bátyám, aki közben elvesztette a szemvilágát, átöleltem s mondtam; "A Hangod semmit sem változott az elmúlt emberöltő alatt"- Örökműnyek között ismerkedtem a többi családtaggal is. Hisz voltak vagy 30-an és ezek között kilenc Tamáska is volt. Meghatódottság fogott el, hogy

83 éves fejjel ezt is megérhettem, hogy a lábom Gállocs földjén állhat. Az igaz, megfogadtam magamnak, hogy eddig nem akarok az "Örök vadászmezőre" költözni, míg Gállocsot újra meg nem láthatom. Hisz őseim több, mint 250 éve tapossák annak földjét, azt a drága magyar földet, Kemény, nyakas magyarok laknak ott és kibirták a csehszlovák és szovjet igát is. Talán átvészelik az ukrán uralmat is. Megtörni eddig még nem lehetett őket. Nehéz a sabiga, de az Uristen majd letekint rájuk újra, mert a segítséget a mai magyar vezetéstől nem várhatják.-Hiszünk az örök igazságban.

Persze két szobában volt hosszú asztal terítve. Én a megtisztelő helyet, Pali bátyám jobbján kaptam. Itt az idősebb korosztály ült, míg a fiatalabbak, unokák, dédunokák ülték körül a ^{másikk} asztalt.- Az asszonyok szorgoskodtak s fejedelmi ebédet szolgálták fel nekünk. A beszélgetés nem akart megszűnni. Hisz ami a hatvan év alatt történt nekem, is s nekik is bőven volt mondanivalójuk.

.... Kinn a nap szépen sütött, bár a nap magyar gyásznapi volt, de az Uristen mégis szép időt küldött erre a nevezetes találkozásra.

Ugy uzsonna tájban a Tamáska nemzetség apraja- nagyja elindult a temető felé. Az öregebbek, gyengébbek autóval jöttek. Az út nem volt hosszú, hisz az a falu déli végén van, ahol az út Palágy felé kanyarodik.

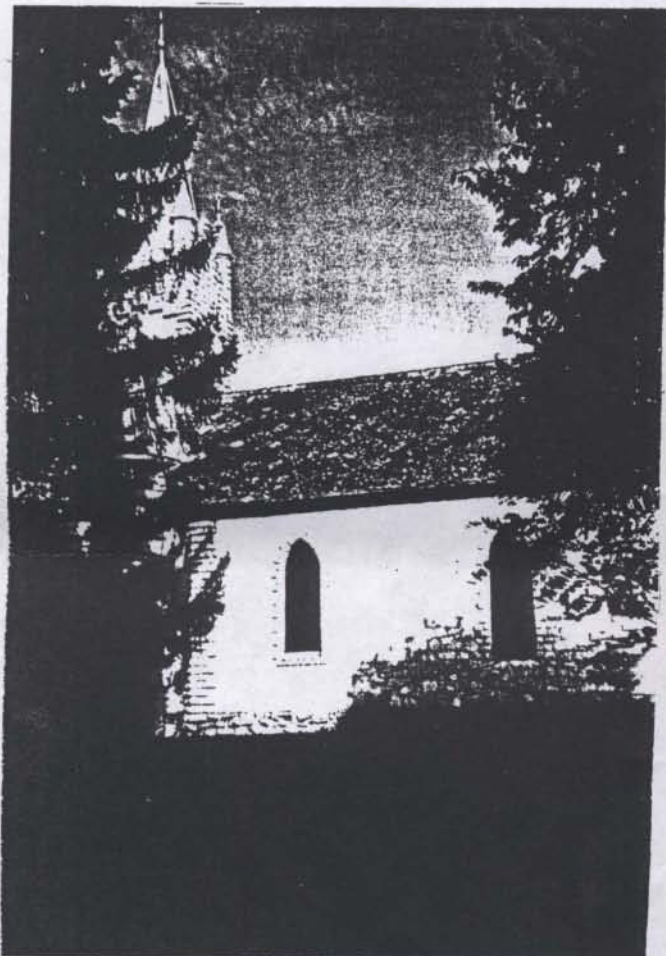
Megükkeltődve, én az újfjúsággal gyalog rőttem a Főutcat s közben arra gondoltam, hogy az elmúlt másfél évszázad alatt ugyan hány ösöm ment végig ezen az úton?

Sajnos, a templomba, melyet Zsigmond ösöm jóvoltából is építettek, nem mehettem be, mert azt kívül-belül renoválták s állványokkal volt teli.- A Főutca sokat változott az elmúlt 60 év alatt. A régi házak eltűntek s újak születtek a helyükön. A Gállocsy kúria pedig romos állapotban állotta nyakig érő fűben,-gazban, Omladozó falai a régi idők-ről álmodoztak.

Hamarosan elértük a temetőt. Az asszonyok még két nagy csokor öszi- rózst is hoztak magukkal. Az egyiket a nagyszüleim, míg a másikat pedig a szép-szüleim sirjére helyeztem még csendes fohász közben. Majd körben sétáltam egy kicsit s megnéztem a közelben lévő rokoni sírokat; Örömus,

Kejecsényi Ruzska, Pálóczi Horváth, Móróskényi, Gálóczi Tóth, Ladányi sírköveket. Mind, -mind rokon familiák. De Pali bátyám tanácsára elmentem egy kicsit távolabb is, ahol az egyik legrégebbi sírkő feküdt, amelyről ő még le tudta évekkel ezelőtt olvasni a felirást; Nemes, Nemzetes és Vitézlő G. Gálócsy Is...n, és neje bernátfalvi Bernáth "szuzsanna - nyu-rának ajátta.

Megcsodáltam azt a hatalmas tölgyfát is, amely a Tamáska sír végénél nőtt. 130-150 éves lehet. Vizsgálgatva koronáját, láthattam, hogy sok vihert láthatott s és birt ki az évszázad alatt, de még ma is erősen áll mint a gálóczi magyarok. Majd azon is elgondolkoxtam a jó temetői csendben, hogy talán én is utóljára járok a régi sírok között,

A gálóczi református templom

Szép szülőim sírkövével

A nap már kezdet felel haladni, így lassan indultunk vissza a Tamáska portára. Újabb beszélgetés következett kellemes poharazgatás között. Pali bátyámnak öreg korára is megmaradt a híres "gálóczi humora" s meg is kérdezte, hogy nem akartom -e megköszölni a "Gálóczi Szomorodni"-t? Ez ugyanis az ő saját termésű bora volt. Percek alatt már az asztalon is volt egy üveggel s ezután már nekem nem is kellett a Szerednyei bor. - Egész kellemes, jó ízű bora van Pali bátyámnak, gratuláltam is hozzá.

Alig tudtunk még lélegzethez jutni, már jött is avacsra ideje. Edig beszédtem volt bőven.

Az óra mutatója erősen közeledett az éjfélhez. Lassan itt volt az indulás ideje. Nem mondom, féjő volt a búcsúzkodás, Pali bátyám törte meg a csendet hamiskésan mosolyogva; Aztán jövőre legalább egy hétre gyere Endre öcsém! Mert még igen sok megbeszélni valónk van, mielőtt követem én is őseimet a gálóczi csendes temetőbe. -

Átadta a nagyapám nekem a családi ereklyét, amelynek kopott fedele mutatta, hogy bizony azt igen sokat forgathatták. Nyomtatták 1855-ben Debrecenben s az első lapján kaligrafikus betűvel ott díszelgett a nagyapám neve.- Meghatódottsággal vettem át ezt a családi ereklyét.

Tamáska Lacival és fiataj feleségével elindultunk a csillagos éjszakába Nyíregyháza felé. Még visszatekintettem a kocsiból, hogy láthatom-e egy pillanatra a gálócsi templom tornyának körvonalait.-

Éjfél után érkeztünk be szülővárosomba a "Nyírség Fővárosába", Nyíregyházára.

* * *

vitéz Baranchi Tamáska Endre

o ... o ... o ... o ... o ... o ... o ... o ... o

- Emlékezzünk az 1956-os dicső napokra ! -

- Makk Imre festménye -

A jókedvű „Ricsi“-vadászszázad

egy galíciai repülőtéren

(A honvéd haditudósító század közlése.)
Ez a tábori repülőtér csak ideiglenes település, mégis olyan sürgés-forgás van rajta, mint a legforgalmasabb állandó repülőtereken. Pedig csupán egy vadászszázad tanyája. A század egy része kora reggel óta kint „dolgozik“ az ellenség felett, más része készütségekben áll, míg a pihenő rész gépeit most ápolják, próbálgatják és ellenőrzik a szerelők. Eközben minduntalan jönnek-mennek a gépek. Az imént „látogatóban“ volt itt az N-ik vadászszázad egyik gépe, amelynek géppuskája harc közben valami defektust szenvedett. Már ki is javították és jókedvű bajtársunk azóta ismét előre repült, hogy folytassa feladatát.

Az itteni század gépeinek oldalán nagy tarka kutya képe a századjelvény. Mivel a jelvény eredetije, az a szép dolog, amelyet Ricsi néven mindenki dédelget, ugyancsak itt jár közöttünk, könnyű megtalálni, honnan vette megkülönböztető jelét a század. Ricsi egyébként a századparancsnok kutyája. Ez a „repülőkutya“ még sohasem hagyta el gazdáját és a századot.

*

Alig néhány napja tart ez a háború s a „Ricsi“ vadászszázad máris bravuros teljesítményekre tekinthet vissza. Légvédelmi ütegeket hallgattatott el, szovjetgépparkokat és hadiütelepeket gyújtott fel foszforos lövedékeivel és számtalan esetben ugrasztott szét visszavonuló szovjet csapatokat.

Az állandó motordörgéstől hangos repülőtér földi zaja egy pillanatra sem tudja elnyomni a repülőkatona kitünő ösztönét, amellyel felfigyel a leghalkabb közeledő motorzúgásra is. Egyrevesen bámulatos módon távolságról megismerik a századhoz tartozó gépeket. Egyik éppen most cserzkezik le és elsőnek Ricsi rohan az üdvözlésére. Vidámság és derű az egész repülőtér. Körülveszik az érkezett gépet a bajtársak is. Az itt táborozó vadászalakat ellenőrzése alá eső területen hét nagyobb város van. A frissen érkezett vadászgép megfigyelése szerint a városok egy része úgyszólván kihalt. Legutóbbi bombatámadásaink és a vadászok foszforos gyújtólövedékei nyomán sokhelyütt még mindig nagy tüzek égnek. Az egyik város, amelynek elhagyottait gyújtották fel, másfélkilomé-

csapataink tovább rohannak, sorra készülnek el.

*

Uj gép érkezik a repülőtérré.

— Mi ujság? — kiáltjuk feléje, a közben elnémuló motorzúgásban.

— Jó ujság! — halljuk a gépből. — Minden rendben megy! Csapataink szépen haladnak előre, de szovjetrepülőt, sajnos, már nem tudunk géppuskánk elé kapni. A városok kihaltak látszanak. Egyetlen embert sem lehet látni az utcákon, pedig volt úgy, hogy közvetlenül a háztetők fölé cserzkeztünk le. Egy-két helyen ránk is löttek puskából. Ezek nyilván elszigetelt bolsevik katonacsoportok voltak, de már annyira idegesek, hogy minden célzás nélkül lönek.

Az előbbi zászlós azt mondja:

— Tegnap még találkoztunk ellenállással, de csak egy helyen. Egyik közelfelderítő gépünk tizenhat találatot ért el. A gép ekkor olyan alacsonyan repült, hogy futókerkei majdnem súrolták a fák koronáját. A pilóta azonban gyorsan fel találta magát, letépte szemüvegét, felhúzta gépét a magasba. Hamarosan rájöttek, hogy a megsérült olajvezeték szivárog ugyan, a motor azonban sértetlen. Bátran tovább repültek, elvégezték feladatukat s csak azután tértek vissza a Kárpátok felé.

*

Erősödő motorzúgásra leszünk figyelmesek: két raj közeledik sebesen a tábori repülőtér felé.

— A mieink! Megvannak valamennyi — kiáltják többen is.

Ricsi már ott ugrál a gazdája gépe körül.

— Csak két faluban láttunk valamely csoportosulást, — mondja a századparancsnok, miközben lecsatolja szemüvegét — A másik raj lecsapott rájuk, ahelyett, hogy géppuskatüzet nyitott volna a tömegre, tisztelgő kört repült felette. Kitünt ugyanis, hogy a csoportosulás a falvak ünneplőruhás népéből verődött össze, ahogy éppen diadalkaput díjtettek frissen vágott lombokból. A szovjetcsapatok, úgy látszik, röviddel előbb mehettek ki ebből a két faluból. A fel szabadult lakosság első gondja volt a honvédeket váró diadalkapu...

RÉGI ÚJSÁG KIVÁGÁSOK:

Amikor az ősszel Magyarországon voltam, a régi családi levelek, fényképek között kutatva egy pár régi újságcikket is találtam, amiket még Edesanyám tett el, majd utána Mária húgom örözött s most pedig már Börstür unokáécsém megörzésében van.

Nagyon megörültem azoknak, mert nem is hittem, hogy a nagy világegyetem után ezek megmaradtak.

Egy párat most itt közlök mutatásban.

- o -

A baloldali cikk immár 55 éves.

Az abban szereplő repülő-megfigyelő öcsém volt, / Beranchi Tamáska István m.kir. tűzérzész-lős-tűzár repülő-megfigyelő / — akit a háború kezdetekor az Ungvári X. Közelfelderítő századhoz a Légierőkhöz osztottak be. Így vett részt több bevetésben s ő is benne volt a 16 találatot kapott közelfelderítő gépben, — a Solyomban.

• • •

1941 július 11 péntek

HIREK

Meghajlott a lilimos sászló

s egy nyiregyházi ifju mellére feltűzték az élcmentés érdmét, a lilomot tartó bronz turulmadarat. Ott állt a cserkészifju szerényen, de a nagyszerű pillanat átérésének méltóságával. Harctéren kitüntetett apának, lelkes, jóságos, fenkölt lelkű magyar asszonyának délceg fia, és egy nemzetnek szép reménysége, boldog büszkesége. A meghatódottság könnye csillogott a szülők szemében és a közönség szemében, de látatlanul megcsillant a Hargita, a Tatra orma, könnyezett Hungaria is, a töviskoszorus Mindnyájunk Édesanyja. boldog könnyezéssel, hogy ilyen igaz magyar ifjuság tartja kezében a háromszínű zászlót, mint a kitüntetett magyar ifju.

Ez pedig 61 éve történt.

Felderítőgépekkel az ellenség nyomában

(A honvéd légiő haditudósítójától). Hadirepülőterünkön olyan forgalom van, hogy sokszor légiforgalmi rendőrré volna szükség. Pedig köd, borongás ül a tájon s minduntalan megered az eső. Közelfelderítő és távelfelderítő gépek, bombázók és a német fegyvertársak gépei jönnek-mennek. Eligazitások, parancskiadások hangzanak el itt is, ott is. A gépek feladatra indulnak, jól végzett feladat után visszaérkeznek s a hátrországot is meglátogatják a szükséghez mérten.

Most igen fontos szerep jut a felderítő gépeknek. Ők a felső vezetés szeméi, ők tapogattják ki az előnyomuló csapatok előtt az utat.

Eppen most ért földet két közelfelderítő gép.

— Mi újság? — kérdezzük.

— Végigrepültük egész alacsonyan valamennyi főbb útvonalat s amint a felvételeink mutatják, a legtöbb hidat, vasúti átjárót a Dnyeszteren túl is felrobbantotta az ellenség. Sok munkájuk lesz hidászainknak.

— Hogyan tudatok dolgozni ilyen esős, rossz időben?

— Alacsonyra ereszkedtünk s ötven meg száz méterről fényképeztünk.

A felvételeket eközben fürge kezek

már elő is hívták, most gyorsan kiértékelik s továbbítják a felsőbb vezetésnek. Mert minden felvételt nyomban a megérkezés után kezelés alávesz az üzemi részleg. A kiértékeléshez olyan pontos műszerek állnak itt rendelkezésre, hogy a hidak hossz-sza, szélessége, vasút nyomtáva pontosan, szinte centiméterre kiszámítható. A kiértékelt felvételek azonnal a felső vezetés kezeihez jutnak, felhasználás céljából.

Most egy távelfelderítő gép száll éppen le. Ez is felvételesorozatokat készített. Jó messze járt. Kamiensk-Podolsk táján. A visszavonulóban lévő ellenség Galicia keleti részén is: rombol, rombol, rombol...

— Egyébként — mondja a TF-gép rádiósa — sikerült a Dnyeszteren jóval túl rádió útján összeköttetést találnom egy hazai rádióállomással s időjárásjelentést adtam le.

Egy másik gép északkeletről érkezik. Sok érdekes tapasztalatról számol be. Az erős légelbáritás ellenére is elvégezte feladatát. Egy olajkutat is láttak égni. Le is fényképezték. Ez az északkeleti olajvidék igen fontos szerepet játszott a bolsevik légi haderő üzemanyagellátása szempontjából.

Ez pedig most történt:

A MAGYAR INTERNET VILÁGLAP HIREIBŐL:

November 23, 003.

Lovas István:
[U] Magyarország]

Tegnapelőtt óta Konrád György a franca Becsületrend tiszti fokozatának tulajdonosa. A kitüntetést a francia nagykövet saját lakásán rendezett ebéden adta át az írónak. A Napoleon által alapított díjon ez áll: Honneur et Patrie - becsület és haza. Konrád a becsületet árulta el akkor, amikor a kádári titkosrendőrséggel együttműködve elárulta rokonát. Azt a rokonát, akit kézirata elrejtésére kért fel.

Ennyit a becsületről.

Ami a haza't illeti: Konrád 1974-es, a titkosrendőrséggel kötött alkujának része volt, hogy hazáját elhagyja. Ennyit a hazáról.

Amikor az ügy 22 évvel később kiderült az ellenzéki lapokból, Konrád hosszan hallgatott. Majd a 168 óra c. hetilapban vallotta be "élete legnagyobb hibáját". Az ügyvel vezércikkben foglalkozó Budapest Sun szerint Konrád élete legnagyobb hibája inkább az volt, hogy 22 évig minderről hallgatott. A francia nagykövet - ha beosztottjai a magyar sajtót esetleg nem szemlézték számára - legkésőbb augusztus 14-én tudta meg azt, hogy kit akar kitüntetni. Ugyanis ezen a napon kért tőle lapunk interjút, amelynek célja az lett volna, hogy megtudjuk a tervezett kitüntetés indítékait. A nagykövet a november elején megismételt kérésre nem válaszolt. Nemrégiben viszont a Népszavának adott interjújában elmondta, kitűnő francia sajtókat lehet kapni a Váci utcában.

Konrád kitüntetése súlyos kérdéseket vet fel. Vajon mit szólna a párizsi kormány és mit szólna a francia értelmiség, ha a magyar kormány egy, a nácik ellen harcoló maquisardokat lebuktató francia kitüntetne ki? Vajon mit szól az a magyar választópolgár, aki elé naponta állítják példaképül azt az Európát, amelyben európai érdemeremmel tüntetik ki a sötét közelmúltjáról és jelenéről ismeretlen Vico-féle Fenyő Jánost, a Népszava érdemtelen kiadóját, és most a Becsületrenddel egy másként becstelen embert? Aki súlyát és befolyását az elmúlt kormányzati ciklusban a legnagyobb igyekezettel, mint az SZDSZ egyik meghatározó embere, az SZDSZ Országos Tanácsának tagja, és a Charta egyik alapítója és vezetője arra használta, hogy saját pártját juttassa hatalomra?

A kérdés természetesen az is, hogy mi Konrád érdeme, ami oly értékes tette őt francia szemekben? Az, hogy - mint a Népszabadságnak tegnap nyilatkozta - két felesége is francia tanárnő volt? Vagy hogy szereti a francia irodalmat?

Vajon mikor kapja a legmagasabb francia kitüntetés ötödik fokozatát például Földes Péter, aki a francia ellenállásban harcolt, majd hat évet töltött a börtönben azért, mert a franciáknak jelentést állított ott össze az 56 utáni Magyarországról és akit egy francia kettős ügynök buktatott le? Mindegy. A lényeg, hogy a Váci utcában lehet francia sajtót kapni. Már akinek gusztusa van rá.

== Ugy látszik, ma már a Francia Becsület Rend elnyeréséhez nincs szükség becsületre.-

Tavaly egyik magyar újságban meg azt olvastuk, hogy a budapesti fő-rabbit Szent György lovaggá ütötték ???

Augusztus 18.-én volt a Szent István napi ünnepség a sarasotai és környékbeli magyarok számára. a venice-i Magyar Ház-ban.

Árpádházi, Fatronás, angyalos, cimeres és lyukas zászlós felvonulás volt és a menetben a koronázási ékszerek hasonmásait vitték/Szent Korona, Szent István kardja, jogar és országalma/ István király is a felvonulók között volt. Az aszsonyok égő gyertyával ákezükbén magyar ruhában voltak. A felvonulók felkörben az oltár körül helyezkedtek el. A misét Ft. Dr. Szépe László missszós lelkész tartotta, míg az egyházi beszédet Nt. Bodor-Péter= Pál ref. esperes mondotta. Okomenikus Istentisztelet volt, ahol katholikus és református énekeket énekeltek.

Sándor egyetemi tanár, a KOSSUTH KLUB elnöke mondta. Majd utána diszebed következett.

A zászlókat, magyar ruhákat, koronázási ékszerek hasonmásait a Zabava házaspár készítette s nagy szorgalommal, az egész rendezést ők végezték nagy sikerrel. Csak dicséretet érdemelnek ezért.-

***

Magyarország,

A FBH szerkesztője szept. 18- okt. 31-ig Európában járt; Németország, Kassa/ Szlovákia/ és Árpáthalján Ung megyében/ Urajna./ Ez alatt az idő alatt gyűjtötte tapasztalatait. Sajnos a tavalyi év óta csak rosszabbodást tapasztalt mindenfelé, kivéve Németországot! Szlovákiában és Urajnában az ott élő magyar testvéreink sora elszomorító. Hála a jelenlegi magyar vezetésnek, amely egymásután adja el véreinket a körülvevő hiéne-éhes kis államoknak.

.....

1996, november 10.-én volt a gyászmise a sarasotai Szent Mihály templomban vitéz nemes Baranchi Tamáska Endrénéért, aki egy évvel ez előtt 1995, nov. 5.-én hunyt el. A misét Ft. Dr. Szépe László missziós lelkész, Szent László Rend lovagja mondotta.

--- o ---

Hungarian - American Cultural Association Inc.

Kossuth Club

LINCOLN: "Never consider an immigrant to become a loyal American citizen, unless he retains his love for his motherland."

1996, november 15.-e nevezetes nap marad Sarasotában. A sarasotai KOSSUTH KLUB által kezdeményezett 1100 éves Honfoglalási évforduló és az 1956-os Szabadságharc 40. éves évfordulójának volt a méltó megünneplése. A rendező bizottság még

márciusban hozzájárult a nem könnyű munkához. Sok órát, sőt napot vett igénybe ennek a napnak megrendezése, melynek rosszlánrészét Dr. Kisvarsányiné Bognár Éva véselte.

Florida Állam Kormányzója és Sarasota város polgármestere 1996. november 15.-ét MAGYAR NAPN-nek nyilvánította ki.

A sarasotai Hyatt House- elkelő hotel egyik nagy éttermében volt az ünnepség megtartva. Kb. 300-an jöttek el erre az alkalomra. A magyarokon kívül nagyobb létszámmal a németek és a finnek is megjelentek az amerikai vendégek mellett/. A sarasotai Opera Társulatot annak igazgatója képviselte.

Az összekötő szöveget Dr. Kisvarsányiné Bognár Éva, mint "master of ceremony" mondta .

Nt. Bodor Péter Pál ref. esperes megnyitó imájával kezdődött az ünnepség, majd Dr. Csizinszky Sándor egyetemi tanár a Kossuth Klub elnöke köszöntötte a megjelenteket.

Az Ameriaki és Magyar Himnusz Dr. Boros Lejosné, Ilona vezetésével énekelte a közönség.

Az ünnepi beszédet Boros Lejos Marine Corps ezredes angol nyelven tartotta, amelyben ismertette a 1100 éves magyar történelmet, főleg a külföldiek előtt. Feszult figyelemmel hallgatta az ünnepelő közönség.

Az ünnepi vacsora után következett a műsor. Pászthy Ilona a budapesti Alami Opera tagja szerepelt nagy sikerrel , de mellett tehetséges fia Karosi Balint fiatal klarinét művész is. Erkel, Kacsóh, Bartók és Kodály műveket adtak elő.

Ahogy a köszönő levelek és telefonhívások befutottak, az ünnepségünk nagy sikerű volt s akik ott voltak , mind nagy meglepéssel adóztak.

Első ilyen Magyar Gála Est volt itt lenn Floridában s ezt a KOSSUTH KLUB rendezte. A rendezőség a legnagyobb elismerést és köszönetet érdemelte ki s bizalmat adott ahhoz is, hogy az amerikaiak felémáskor is tudunk majd hasonló magyar esteket rendezni, mert a Gála Estünk eredménye ezt mutatta.

A sarasotai Opera Igazgatója ezt is bejelentette, hogy Katona; "Bánk Bán" paráját akarják műsorra tűzni. Azt hiszem, ezt is elősegítette a megrendezett Magyar Gála Est nagy sikere. Így már az amerikaiak is jobban felfigyeltek a magyarokra. Ma már nemcsak a "gulyás és a cigány- csákos" kultuszt kell majd emlegetniök az amerikaiaknak is.

"Never consider an immigrant to become a loyal American citizen, unless he retains his love for his motherland."
Abraham Lincoln

896 - 1996 HUNGARIAN MILLECENTENNIAL GALA

Hosted by
The Hungarian-American Cultural Association, Inc.
KOSSUTH CLUB

Friday, November 15, 1996
- Hyatt Sarasota on Sarasota Bay

THE GOVERNOR OF THE STATE OF FLORIDA

HUNGARIAN DAY

WHEREAS, the Sarasota-Bradenton-based Kossuth Club is observing the 1100th anniversary of the Magyar Settlement in the Carpathian Basin in Central Europe on November 15, 1996; and

WHEREAS, the observance is being presented through the Hungarian Millennium Gala with 1996 also being celebrated as the 40th anniversary of the revolution against the monolithic Soviet empire; and

WHEREAS, the estimated 20,000 individuals of Hungarian heritage living in Southwest Florida have earned an esteemed place in the cultural, economic and social structure of the state of Florida and have proved themselves assets to our state; and

WHEREAS, Florida seeks opportunities to expand cross-cultural appreciation, understanding and respect;

NOW, THEREFORE, I, Lawton Chiles, Governor of the state of Florida, send special greetings to all members of our Hungarian community and designate November 15, 1996, as **HUNGARIAN DAY** in Sarasota in recognition of the special contributions of the Hungarian community to the state of Florida. Our state acknowledges the bonds of friendship between the people of Hungary and the people of Florida as they grow stronger and encourage continued mutual understanding and friendship between our native residents and our residents of Hungarian descent.

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand and caused the Great Seal of the state of Florida to be affixed at Tallahassee, the Capital, this 29th day of October in the year of our Lord nineteen hundred and ninety-six.

Lawton Chiles
GOVERNOR

RECYCLED PAPER PRODUCT PROVIDED BY THE STATE OF FLORIDA

THE CITY OF SARASOTA Proclamation

WHEREAS, the Hungarian American Cultural Association - KOSSUTH CLUB is celebrating its 100th anniversary as a nation with a Gala Dinner; and

WHEREAS, 1996 also marks the 100th anniversary of the Hungarian revolution against the Austro-Hungarian system; and

WHEREAS, 1996 is also the 100th anniversary of the beginning of organized Hungarian American communities in the United States; and

WHEREAS, as you honor your ancestors, and as you pay homage to the Hungarian American community, we trust that you will continue to show will, courage, and reverence to make our neighborhood a better place.

NOW, THEREFORE, I, Gene M. Pillot, Mayor of the City of Sarasota, Florida, do hereby proclaim that November 15, 1996, is

"HUNGARIAN NATIONAL ANNIVERSARY DAY"

is a day of special importance to the recognition of the citizens of the City of Sarasota.

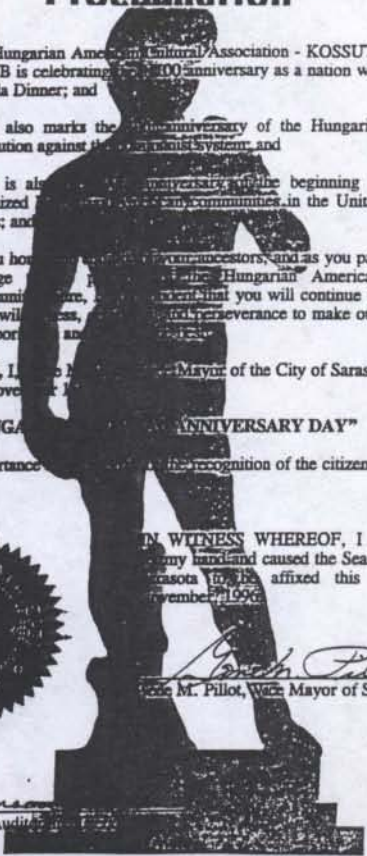

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand and caused the Seal of the City of Sarasota to be affixed this 15th day of November, 1996.

Gene M. Pillot
Gene M. Pillot, Mayor of Sarasota

ATTEST:

Billy E. Robinson
Billy E. Robinson, City Auditor

Honorary Chairman
The Honorable Lawton Chiles, Governor of Florida

Honorary Sponsors

The Honorable Dan Miller, United States Congressman
The Honorable Alexander S. Tar, Consul of the Republic of Hungary

Count Albert Wass de Czege, Professor Emeritus, Author
Adrienne Vittadini

Mr. Laszlo Pasztor, President, Federation of American Hungarians
Elisabeth Popity, President, Hungarian Christian Society, Inc.

Distinguished Guest

Deane Carroll Allyn, Executive Director
The Sarasota Opera Association, Inc.

Gala Committee

Eva Bogнар Kisvarsanyi, Chair

Mr. & Mrs. Geza E. v. Bankuty

Dr. & Mrs. Sandor Csizinszky

Mr. & Mrs. Emery Farkas

Mr. & Mrs. Pal Fekete

Mrs. Elizabeth v. Fesus

Dr. Geza Kisvarsanyi

Mrs. Eva Radnay

Mr. Tibor Szaday

Col Endre v. Tamáska de Baranch

Under the Honorary Patronage of
The Honorable Mollie C. Cardamone
Mayor of Sarasota

HAPPY BIRTHDAY HUNGARY A CELEBRATION OF 1100 YEARS OF STATEHOOD IN THE CARPATHIAN BASIN

6:30 p.m. Cocktails

7:15 p.m. Opening Ceremony

Master of Ceremonies
Eva Bogнар Kisvarsanyi

American National Anthem
Hungarian National Anthem
Ilona Boros, Leader

Welcome
Dr. Sandor Csizinszky, President of Kossuth Club

Proclamation
November 15, 1996
HUNGARIAN NATIONAL ANNIVERSARY DAY
In Sarasota, Florida
Dr. Gene M. Pillot, Vice Mayor

Invocation
Reverend Peter Pal Bodor, pastor
Magyar Christian Church

GALA DINNER

Garden Salad

Veal Hongroise Garni

Prepared especially for the Hungarian Gala by

Gino Delillo, Executive Chef, the Hyatt

Dessert

Coffee, tea, red and white table wines

INTERMISSION

S z i k i K á r o l y, színművész és író, az egri Gárdonyi Géza Színház tagja, hosszú és fáradtságos munka után elkészített egy színdarabot, amely az 1956-os eseményekkel foglalkozik, azonkívül elkészített egy dokumentumfilmet is 1956-ról.

A színdarab címe; "AZ ESKÜ LEFOSZLIK." dokumentumjáték az 56-os forradalom 40.-ik évfordulóján. A Gárdonyi G. Színház és a New Yorki Magyar Színház közös produkciója.

A misztériumjáték produkció címe;

A FILMEN MEGSZÓLALNAK:

SZIKLAI OSZKÁR /egykori egri ciszteris, soproni erdőmérnök/

- BENKŐ GÉZA /soproni erdőmérnök/
- BARAKSÓ JÁNOS /soproni erdőmérnök/
- KOVÁCS MIKLÓS /soproni erdőmérnök/
- TAMÁSI MIKLÓS /soproni egyetemista/
- MAJOR RICHÁRD /soproni egyetemista/
- TAMÁSKA ENDRE /Gárdonyi Géza Színház díszlettervezője/
- KISVARSÁNYI GÉZA /recski érckutató/
- BOGNÁR ÉVA /Egerbocsa kitélepített/
- GÖRGEY GÁBOR /Görgey Artur leszármazottja/
- MAGAS ISTVÁN /geológus/
- SZABLYA ILONA /írónő, tiszteltetelli konzul/
- SZABLYA JÁNOS /mérnök/
- BARÁNSZKY JÓB LÁSZLÓ /költő/
- PAPP LÁSZLÓ /mérnök/
- a Magyarok Világszövetsége amerikai tagozatának vezetője
- LASSAN GYÖRGY /Corvin-közi harcos/
- KOLOZSVÁRI ISTVÁN /Corvin-közi harcos/
- JUHÁSZ REZSŐ
- NAGYBOZSOKI GÁBOR
- FEKETE MÁRTON
- HARASKÓ JÓZSEF
- RAJNAI JÁNOS
- SZAKOLCAI MAGDA
- TAKÁCS ISTVÁN
- NAGY KATALIN ÁGNES
- LŐRI TAMÁS
- MÁRKI JULIANNA

- VANCOUVER
- VICTORIA
- VANCOUVER
- VICTORIA
- VANCOUVER
- VANCOUVER
- SARASOTA
- SARASOTA
- SARASOTA
- SEATTLE
- VICTORIA
- SEATTLE
- SEATTLE
- NEW YORK
- NEW HAVEN

- LOS ANGELES
- ORLANDO
- VICTORIA
- MIAMI
- PHOENIX
- SAN DIEGO
- SAN DIEGO
- MIAMI
- NEW YORK
- SEATTLE
- SAN FRANCISCO
- SAN FRANCISCO

1956.

TE CSILLAG!

-dokumentumfilm-

Készítette; Sziki Károly
színművész

A fentiek^{ről} Sziki Károly a következőképpen számol be le-
velében./ részletek a levélből/

" 56-ot igazi ünneppé sikerült
várászolnom. Csak gyere ide és
látod, micsoda kiváló emberek
az itteni 56-osok is..."Bandi
bátyám... nagyon sok, t adtál
nekem a szívedből, lélkedből.
Ott voltál a színházi előadás
központjában, ott voltál a
film arany Metszetében és az új-
ságok kapján. Gyönyörű, szívet
szorongató volt minden és az
emberek 23.-i előadásunk után
állva tapsoltak és zokogtak,
nem akarták abbahagyni.- Ez egy
kis forradalom volt. Ezt már
Nektek köszönhetem. Jó lenne
megölelni Téged..." Karcsi.-

--- 000 ---

Ha már a filmezésnél tartunk, egy másik eseményt is meg kell, hogy
említsük. Dr. Szekály Sándor hadtörténész a M. Kir. Csenedőrség történetén
dolgozik már egy pár év óta s ezzel kapcsolatban egy CSENDŐR DOKUMEN-
TUM filmet is elkezdtek forgatni Magyarországon.

Budapesti tartozkodásom alatt szept. 26.-én találkoztam Tölgyesi Ág-
nes filmrendezővel, akivel kb, három óra hosszat beszélgettem csenedőr-
ségi dolgokról. Abban állapotunk meg, hogy okt. 11.-én megkezdik velem a
filmfelvételeket.

Okt. 11.-én megérkezett az unokabácsém lakására Tölgyesi Ágnes, fil-
mrendező, Pékozdi Ilona assisztense, egy "kameraman" és két világosi-
tómester. A Lencsiék szalonját rendezték be studiónak. -Tölgyesi A, kérde-
zett, míg én a legjobb tudásom szerint adtam meg nekiválaszamat. -Három
1/2 - 1/2 órás tekercs filmet vettem fel rólam. Majd a felvételek utáni kávé-
zás alatt a filmrendező kijelentette, hogy rólam több órás filmet is szí-
veseb készítené, mert "igen jó alany" vagyok, sokféle jártam és elég so-
pat tapasztaltam és láttam.-

Igy a CSENDŐR DOKUMENTUM filmben is szerepelek. Bár Tölgyesi Ágnes
azt is mondta, nem biztos, hogy ebből a filmből a magyar TV-ben vetíteni
is fognak még részleteket is ?????

2 HÉTVÉGI MAGAZIN

1996; szeptember 28.

1956 emlékét élesztgetem ma is

Sarasotai beszélgetés Baranchi Tamáska Endrével

Florida gyönyörű városában, Sarasotában az egyik előadás után kedves idős úr lépett hozzám. „Hallom, Egerből jött. Engedje meg, hogy bemutatkozzam: Vitéz Baranchi Tamáska Endre festőművész vagyok, és valamikor én is dolgoztam a Gárdonyi Géza Színházban” – mondta, majd elővette munkakönyvét, melyet 1956. szeptember 10-én állított ki Egerben. Az örömteli percekben a 82 éves művész egri munkáiról és 1956-os forradalomban vállalt szerepéről is szólt.

A börtön ével

„Messziről indultam el. Kétségek és súlyos megaláztatások tarkítják izzasz emberi koromat. 1945-ben, amikor Magyarország elveszítette a háborút, engem az egyik szibériai légerő szállítottak. Az ENSZ kiszabadított 12 ezer embert. A menekülők között szerencsére ott voltam én is. Am hazakerkezésem után a Mosonyi úti börtönbe zártak. Kazincbarcika folytattam a raboskodást, a kényszermunkatáborban. Ebben a kutyakomédiában egyetlen jó dolog volt: már Szibériában megtanultam a díszlet- és jelmeztervezést. A favágás befejeztével – unaloműzőnek – színházat szerveztünk. Így játszottuk el a János vitéz, a Cigánybáró, a Fekete Pétert, s repertoárunkban szerepelt a Meseautó és több nagyszerű is.”

Szabadulás után

„1955-ben engem is elérte a politikai enyhülés szele, így szabadultam ki a kazincbarcikai pokolból. Napszámosnak szegődtem el Sátoraljaújhelyre. Akkor még nem gondoltam, hogy az egykori színházszádnak valamikor hasznát veszem. És hamarosan megtört a jég! 1955. szeptember 1-jén levelet kaptam Ruttkai Ottótól, a Gárdonyi Géza Színház akkori igazgatójától, hogy jöjjen Egerbe díszletfestőnek. Az Annuskával kezdtem, majd a János vitéz következett. Csodálatos érzés volt, mikor a függöny felment, és a munkám tapssal fogadta a közönség. Az ÁVH-sok pedig dühösen néztek fel a díszpáholyra, amikor felálltam és

meghajtottam magam. Feledhetetlen élmény volt. Inczédi Kálmánnal, Almási Istvánnal, Nógrádi Gabival, Tarján Tamással, Gál Istvánnal és Borros Istvánnal dolgozni. Akkor még nem sejtettem, hogy Zrínyi Márta és Kürtösi Ákos balettművészekkel „56” után együtt folytatjuk – de már Amerikában, ahol ők iskolát alapítottak, én szobrász-festőművészként dolgoztam. Hogy-hogyan és miért hagytam el egri lakóamat, a Lenkey út 6-os számú házat?”

A menekülés napján

„A forradalom kitörése előtt nem sokkal megnősültem, és átköltöztem Kassára. Október 24-én már csatlakoztam a Nemzetőrséghez. Sátoraljaújhelyre utaztam és karhatalmi parancsnok lettem. Amíg az oroszok el nem foglalták a várost, hősiesen tartottuk magunkat. A bukás pillanatában menekülnöm kellett, mert tudtam, ha elkapnak, súlyos büntetést kapok. Húgom azt mondta: fuss, mert már kétszer is kerestek a pufajkások, s azt mondtam nekik, visszamenj Egerbe. Oda tehát ne menj, indult nyugatnak! Szöktem erdőn-mezőn bujkáltam.

Új hazát keresem, de megtalálom-e?

„Nehéz volt a megváltás hazámra, mert féltem, amikor visszanezém a határról, hogy többé nem látom ezt a földet. Egy új haza keresésére indultam, hajóval 11 napig tartott az út, amíg 1957. január 30-án kikötöttünk Amerikában. Pittsburgban kezdtem újra dolgozni, először illusztrátorként, majd szobrászként. 22 évet töltöttem itt, készítettem 300 bronzportrét és több mint 2000 – 5 pengős mérettől 8 láb nagyságig – bronzplakettet, domborművet. Ezekre mindig azt írtam fel: Endre Zoltán. Mert én nevem őrzésével is megtartottam magyarságomat.”

Tizenkét esztendő a vörös pokolban

„Kétszázötven antikommunista előadást tartottam Amerika számos városában, többnyire tolmács nélkül. Én 12 évet töltöttem a vörös pokol-

ban – ez volt előadásom címe. Egyetemek, kórházak, katonai veteránklubok, iskolák hívtak meg. Ha meghallgattak, mindig boldog voltam, mert úgy éreztem, tettem valamit elhagyott hazáért. Újságcikkeket írtam, szónokoltam, hogy a kommunizmus igazi arcát lefessem. Szerettem volna, hogy megérzezzék az amerikaiak, náluk a szabadság csak egy szó a szótárban. Jelentését csak azok értik meg igazán, akikről a tatár-török-német-orosz már el akarta rabolni. Aki volt már harmadosztályú állampolgár saját hazájában, az igazán átérzi a szó jelentését.”

„Életem nagy szétlétem már, 82 éves vagyok. Nem lettem szabad ember, pedig Washington, Nixon, Truman is megrendelték tőlem: Kis nyugdíjamból élek egyedül, feleségem nemrégien hagyott itt. Egyre több halott van mögöttem. Könnyek gyűlnek a szemembe, amikor az 1956-os kivégzettekre gondolok. A legyilkoltak között vannak barátaim. Amerikában próbáltam megtalálni az új hazát, de nem mindenben sikerült. Részt vettem a Szabadságharcos Szövetség létrehozásában. Két évig voltam elnök.

„Emigrációs éveim alatt Eger sokáig volt kapcsolódási pont a hazáig. Ha valaki onnan jött, friss levegőt hozott Dobó István fészkéből, Gárdonyi sírja mellől.

„Most azért üszöm, tornászom és vadászom, hogy legyen erőm eljutni újra oda, ahol valami elszakadt 1956. október 24-én.

Szki Károly

SZENT BORBÁLA - NAP. - A sarasotai volt tűzérők 1996 dec. 4.-én déli 12 órai kezdettel tartották meg a sokasos Borbála ünnepségetvitéz Szüets Ervin és felesége MARIA voltak olyan vedvesek, hogy erre az alkalomra felajánlottak házukat. Pedig nem is voltak olyankevesen/ 25 fő./

A megjelenteket v. Szüets Ervin, mint házá-gazda köszöntötte azzal, hogy a jövő évben újra összejövünk, mert a "tűzér-szellemet" nem lehet elfelejteni. Majd egy pár szóban Apáthy László is szólt a Borbála nap jelentőségéről. Ezek után jutott szóhoz a "krónikás" vitéz Baranchi Tamáska Endre, aki már évek óta írja a Borbála-tekercset. Ha visszafelé lapozunk a Tűzér Ajbumban, 1974 óta. Vidém soraival mosolyt fakasztott több ízben a hallgatósága arcán.

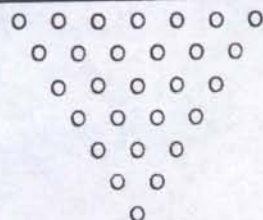
Talán nem rossz az, hogy az utókor számára feljegyezzük azoknak a tűzérőknek neveit, akik a Borbála napon meg tudtak jelenni. -

Apáthy László, Dévényi Zoltán, Farkas Imre, Fekete Pál, dr. v. Kemény Zoltán, Szeday Tibor, Dr. Varga István v. Baranchi Tamáska Endre, és v. Szüets Ervin.

Köszönet illeti a háziasz-sszonyt vitéz Szüets Ervinné Nemzetes Asszonyt, aki finom ebéd del látta el a megjelenteket egy pár magyar asszony segítségével.

Jól éreztük magunkat s azzal váltunk el, hogy viszontlátásra a jövő évi

B O R B Á L A N A P O N -

vitéz K é r p á t h y Zoltán -András
Feleségének

1996, november 25.-én Sárosotában
- N I C O L A U S fia született. -

-gratulál a Szerkesztőség-

/NB. első eset a FBH 14. évében, hogy születést is tudunk közölni./

. . . . .

Betegség- Kórház- Felgyógyulás;

Beranchi Tamáska István 1996, okt 29.-én a butleri /PA./ kórházban szívpanaszai miatt pácemakert kapott. Bátyja-a szerkesztő nov.23.24 és 25-én meglátogatta. Bár még lábadozó állapotban volt, de már valamit javult. . . . . További neherősödést ücsöm !!!!

Viszont a szerkesztő meg egy kisebb flún esett át. De boros és rumos teával öt nap alatt rendbehozta magát.-

Aszokról nemcsak barátaink jönnek le, de jönnek a vírusok és bacilusok is. Fő az óvatosság!-

. . . . .

Halélozés;

dr. vitéz K e m é n y Z o l t á n n é

- " I Z A B E L L A " Nemzetesasszony -

1996, okt. 5.-én hosszabb betegeskedés után a sárosotai Memorial Kórházban 75 éves korában elhunyt.

Gyászmisét a Szt. Mihály r.k. templomban
Ml. Dr. Szépe László missziós lelkész tartotta.

+ Nyugodj békében Potyika ! *

G R A T U L Á C I Ó

=====
Örömmel gratulálunk

vitéz K i s s G á b o r, v.m.kir. csendőr főhadnagy
úrnak abból az alkalomból, hogy

1996, szeptember 21.-én Magyarországon "a Debreceni Ref. Nagy-
Templomban vitéz József Árpád kir, herceg" a Vitézi Rend Nagymestere
vitézé ütötte.-

... XXX ...

A Vitézi Rend Nagymestere Debrecenben több mint 500 vitézt avatott
és az első esetben erdélyi székelőket is.-

- " Adassék tisztelet a katonaeszménynek, Megdicsőült hősök szelleme
hasson át, A Magyarok Istene segítsen meg minket "-

/ Zrinyi ; V. R. fohászg./

MAGYAR ORSZÁGOS LEVÉLTÁR
Budapest I., Bécsikapu tér 4.
1250 Budapest I., Postafiók 3.
Telefon: 156-5811

6299/1996. OL. sz.

Vitéz Baranchi Tamáska Endre

Woodgate Lane 2621
Sarasota, Fl. 34231
USA

Tisztelt Tamáska Úr!

Ezúton tájékoztatom, hogy az 1996. október 8-án intézményünknek ajándékozott Tamáska cs. története c. kéziratot a családi levéltárban a P 2099 jelzet alatt helyeztük el. Adományát hálásan köszönjük.

Tisztelettel:

Budapest, 1996. október 14.

Lajos Lakos
Dr. Lakos János
főigazgató

A TAMÁSKA CSALÁD TÖRTÉNETE

VITÉZ NEMES BARANCHI TAMÁSKA ENDRE
-1985-

AZ Országos Levéltárnak átadtam egy 135 oldalas családtörténetet, amelyben 16 oldal családi leszármazási tábla van az 1280-as évtől a mai napig. Ugyanekkor megkaptam az állandó kutatási engedélyt is, mint heraldikus és genealogus.-

... ..

II. Erzsébet angol királynő 1996. október havában Thailand-ben hivatalos látogatást tett.

Bangkokban az ORIENTAL HOTEL / 800 szobás/legnagyobb hoteljében diszvacsorét adott Thailand Királynének és Királynéjének a tiszteletére.

A diszvacsorát keresztfiam, egyben az unokám férje;

Rebson J. J. Melvin az Oriental Hotel h. menedzsere rendezte.

A képen látható, amint a Királynő gratulál a keresztfiamnak

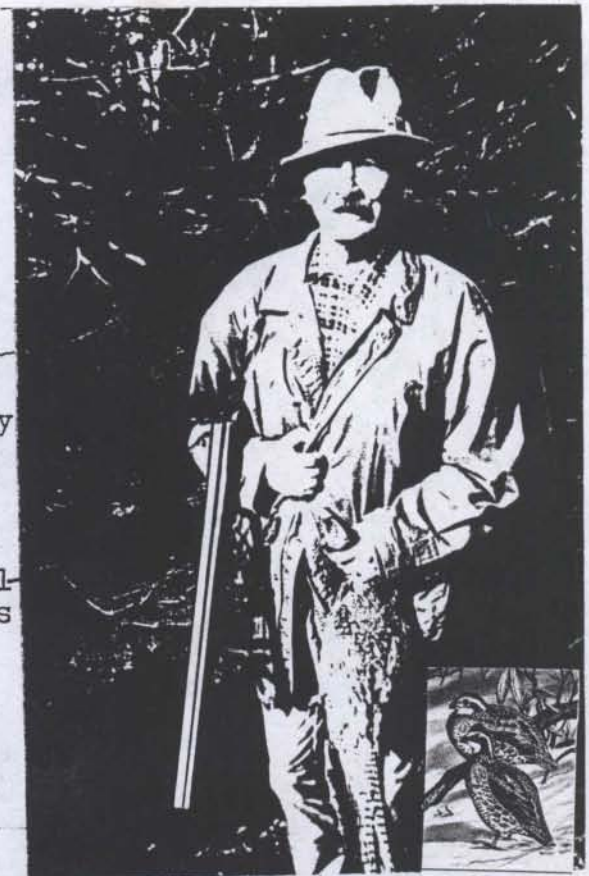
Nov. 18.-én felrepültem Pennsylvániába S. M i k i régi vadászcimborémhoz. Kb. vagy negyvenéve vadászunk együtt .-
Igyekartam egy hetet Diane istenasszszonynek áldozni.

Első nap zuhogott az eső éjjel -nap- pæl, semmi vadat nem láttunk. Másod és harmadnap elég sok özet láttunk, de ar- ra még nem volt a vadász-szezon.- Főleg grouset kerestünk, de azok már eléggé ki voltak löve, mert a szezon okt. 15-én kez- dődött rájuk. Miki harmadnap látott hat, míg én két pulykét. De messze voltak s így nem kerülhettek puskevégre.- A szalónkák meg élre húztak, mert már hidegre for- dult az idő s két izben havazott is. Miki háróm, míg én egy grouset láttam össze- sen. Lönni nem lehetett, mert a sűrűben el- tubtek. Láttunk még kanadai vadlufákat és egy rókát.-

Két utolsó napomon löttem két- két fácánt/ ötöt elhibáztam./ Eg volt az öt napi zsákmányom.

Viszont élveztem a hegyeket, völgye- ket, amiket Floridában nélkülözök.

Talán jövőre jobb vadászszerencsém lesz.

Holiday Greens

.....
A FLORIDAI BAJTÁRSI HIRADÓ-ra önkéntes adományok 1996 évben; I. A. E \$ 10.00.-köszönöm az adományt.-/ szerkesztő./ v. J. G. Y. \$ 20.-, B. M. A. \$ 15.-
Sajnos mind apostai ártak, mind a nyomtatási költségek árai felmen- tek. A kassza erősen lepadt,-

.....
A FBH jelen száma lezárva, 1996 december 6,-án-Miklós- napján.

Minden olvasómnak, kedves Bajtársamnak

K E L L E M E S   K A R Á C S O N Y T
és

egy igazi Boldog

M A G Y A R   Ú J É V E T

kiván a

s z e r k e s z t ő

*****
+++Lapzárta utáni hír: +++
+++ béró pallini INKEY PETER Sarasotában elhunyt.++

PS: elnézést kérek, ha ez a szám esetleg megkésve fog megérkezni a cím- zettnek. Ennek oka, hogy másfél hónapot töltöttem Európában s így az i- dőm elrepült/- / Sz./

Holiday Greens

Colonel the Chevalier
Endre v. Tamáska de Baranch
2621 Woodgate Lane
Sarasota, FL 34231 USA

Holiday Greens